

Eduskunnan Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asia: HE 116/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi väylämaksulain 6 ja 8 §:n muuttamisesta ja väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 6 ja 8 §:n kumoamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta lausua otsikon asiasta.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus linjasi kehysriihessä 16.4.2024, että väylämaksun väliaikainen puolitus päättyy 31.12.2024 ja väylämaksut peritään täysimääräisinä 1.1.2025 alkaen – hallitusohjelman linjauksesta poiketen. Toimenpide liittyy julkisen talouden tasapainottamiseen. Väylämaksu on ollut väliaikaisesti puolitettu vuodesta 2015 alkaen.

Yrityksille on tärkeää, että sääntely sekä toimialaan ja yritysten sopimuksiin vaikuttavat julkiset maksut ja verot olisivat ennakoitavissa ja linjakkaita.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väylämaksulain 6 ja 8 § väylämaksun yksikköhintojen ja enimmäismäärien korottamiseksi. Samalla kumottaisiin väylämaksulain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 6 ja 8 §. Esityksen mukaan nykyisen väliaikaisen lain mukaisia väylämaksun yksikköhintoja ja enimmäismääriä korotettaisiin tasasuhteessa 75,2 prosentilla säilyttäen väylämaksun perusteet muutoin ennallaan. Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Pidämme hyvänä ja erittäin tärkeänä, että väylämaksussa säilyy kannusteet hyvin jäissäkulkukykyiselle tonnistolle sekä säännölliselle liikenteelle. Suomi tarvitsee hyvin jäissäkulkukykyisen jäävahvistetun tonniston sekä säännöllisten aikataulujen mukaan kulkevia aluksia turvatakseen ympärivuotisten merikuljetusten sujuvuuden, huoltovarmuuden ja liikenteen turvallisuuden. Alusten jäissäkulkukyvyn ja jäävahvistetun tonniston saatavuuden on arvioitu heikenevän tulevina vuosina entisestään, joten hallituksen tulisi harkita myös muita toimenpiteitä jäävahvistetun tonniston saatavuuden varmistamiseksi.

Kuten hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, väylämaksun korotus toteutuisi samanaikaisesti muiden meriliikenteen kustannuksia vaihteittain lisäävien EU-toimenpiteiden kanssa. Niitä ovat vuonna 2024 alkanut merenkulun päästökauppa sekä vuonna 2025 alkava merenkulun energian kasvihuonekaasuintensiteettiä vähentävä ohjaus (Fuel EU Maritime). Toimenpiteet lisäävät Suomen kauppamerenkulun kustannuksia vuositasolla sadoilla miljoonilla euroilla.

Edellä kuvatuista syistä johtuen esitämme, että Pääministeri Orpon hallituksen ohjelmaan kirjattua linjausta väylämaksun väliaikaisen puolituksen muuttamista pysyväksi puolitukseksi harkitaan uudelleen viimeistään hallituskauden loppupuolella. Muutos vakiinnuttaisi väylämaksut vuodesta 2015 alkaen kannettuun tasoon ja toisi yrityksille pitkäjänteisemmän näkymän eteenpäin sekä kompensoisi osaltaan merikuljetusten kustannusten nousua, joka kohdentuu erityisen vahvasti Suomen liikenteeseen.

Tiina Tuurnala, toimitusjohtaja, Suomen Varustamot